

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 18Csp/21/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8123202622
Dátum vydania rozhodnutia: 03. 07. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Dominika Vitteková PhD.
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2023:8123202622.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov sudkyňou JUDr. Dominikou Vittekovou PhD. v spore žalobcu: Rozhlas a televízia Slovenska, Mlynská dolina, 845 45 Bratislava, IČO: 47 232 480, proti žalovanej: A. B., nar. XX.X.XXXX, bytom C. D. XXXX/X, XXX XX E., o zaplatenie 49,48 eur s príslušenstvom, takto

rozhodol:

I. Žalobu z a m i e t a.

II. Žalovanej náhradu trov konania n e p r i z n á v a.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobca sa žalobou podanou na súde dňa 17.03.2023 domáhal od žalovanej zaplatenia sumy 49,48 eur s príslušenstvom. Žalobu odôvodnil tým, že rozhlas a televízia Slovenska je verejnoprávna inštitúcia zriadená na základe zák. č. 532/2010 Z.z. o Rozhlase a televízii Slovenska a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Žalobca je aktívne vecne legitimovaný na podanie tohto návrhu podľa § 4 ods. 1 a § 10 ods. 5 zák. č. 340/2012 Z.z. o úhrade za služby verejnosti poskytované Rozhlasom a televíziou Slovenska a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 340/2012“). Žalovaná je zo zákona platiteľom úhrady za služby verejnosti (ďalej len „úhrada“) podľa § 3 písm. a) Zákona vo výške 4,64 eur podľa § 6 ods. 1 Zákona s periodicitou platenia úhrad: mesačná, v zmysle § 7 Zákona. Kontrolou úhrad v zmysle § 8 Zákona zistil, že žalovaná ku dňu podania tohto návrhu na tunajší súd nezaplatila úhradu v zmysle Zákona za obdobie 1.11.2016-28.2.2019 (ďalej len „žalované obdobie“). Žalobca v zmysle § 10 ods. 2 Zákona písomnou výzvou zo dňa 23.6.2022 odoslanou prostredníctvom Slovenskej pošty, a.s., vyzval žalovanú na zaplatenie omeškanej úhrady a na zaplatenie poštových sadziieb súvisiacich s odoslaním výzvy vo výške 2,10 eur. Nakoľko žalovaná nezaplatila úhradu a poštové sadzby v lehote do 30 dní od doručenia uvedenej výzvy, je žalovaná povinná v zmysle § 10 ods. 3. Zákona zaplatiť aj pokutu vo výške 17 eur.

2. Žalovanej bola žaloba doručená do vlastných rúk dňa 27.3.2023, doposiaľ sa k nej nevyjadрила.

3. Podľa § 297, veta druhá, písm. b) zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), pojednávanie nie je potrebné nariaďovať, ak ide iba o otázku jednoduchého právneho posúdenia veci, skutkové tvrdenia strán nie sú sporné a hodnota sporu bez príslušenstva neprevyšuje 1.000 eur.

Podľa § 151 ods. 1 CSP skutkové tvrdenia strany, ktoré protistrana výslovne nepoprela, sa považujú za nesporné.

4. V tomto prípade žalovaný nepoprel skutkové tvrdenia uvedené v žalobe. To znamená, že platí fikcia o ich nespornosti. Nakoľko aj hodnota sporu neprevyšuje 1.000 eur a je splnená 7 aj podmienka jednoduchého právneho posúdenia veci v zmysle § 297 veta druhá písm b) CSP, súd vo veci rozhodol

bez nariadenia pojednávania. V zmysle § 219 ods. 3 CSP rozsudok verejne vyhlásil dňa 3.7.2023 o 8:40 hod. Miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bolo oznámené na úradnej tabuli súdu a webovej stránke súdu od 23.5.2023.

5. Súd vykonal dokazovanie listinnými dôkazmi nachádzajúcimi sa v spise a zistil tento skutkový stav:

6. Žalobca je verejnoprávna inštitúcia zriadená na základe zák. č. 532/2010 Z.z. o Rozhlase a televízii Slovenska a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

7. Žalovaná je fyzická osoba, ktorá prijíma službu poskytovanú žalobcom.

8. Z prehľadu predpisov a platieb vyplýva, že žalovaný mal zaplatiť predpísané úhrady za obdobie od 1.2.2014 do 31.5.2015. Za toto obdobie neuhradil 8 mesačných predpisov. Nedoplatok predstavuje 38,60 eur (8 x 4,64 eur).

9. Listom zo dňa 23.6.2022 bola žalovaná vyzvaná na úhradu nedoplatku za kontrolované obdobie od 1.8.2014 vo výške 34,58 eur (vrátane poštových sadzieb). Predmetnú výzvu prevzala žalovaná dňa 17.7.2022.

10. Žalobca si uplatnil zaplatenie zmluvnej pokuty vo výške 17 eur a poštových sadzieb spojených s vymáhaním vo výške 2,10 eur. Podľa potvrdenia Slovenskej pošty zo dňa 21.2.2022 bola tarifná cena pre produkt Úradná zásielka v období od 1.3.2022 vo výške 2,10 eur za kus (pri podaji cez elektronický podací hárok).

11. Zistený skutkový stav súd právne posúdil:

Podľa § 52 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“), spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

Podľa § 52 ods. 3 OZ, dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 52 ods. 4 OZ, spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa 54a OZ, premlčané právo zo spotrebiteľskej zmluvy nemožno vymáhať a ani ho platne zabezpečiť; ustanovenie § 151j ods. 2 tým nie je dotknuté. Zmeniť obsah premlčaného práva zo spotrebiteľskej zmluvy, nahradiť ho novým právom alebo obnoviť jeho vymáhateľnosť možno len na základe právneho úkonu dlžníka, ktorý o premlčaní vedel.

Podľa § 100 ods. 1 OZ, právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110). Na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

Podľa § 100 ods. 2 OZ, premlčujú sa všetky majetkové práva s výnimkou vlastníckeho práva. Tým nie je dotknuté ustanovenie § 105. Záložné práva sa nepremičujú skôr, než zabezpečená pohľadávka.

Podľa § 101 OZ, pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

Podľa § 4 ods. 1 zákona č. 340/2012 Z.z., vyberateľom úhrady a príjemcom úhrady je Rozhlas a televízia Slovenska.

Podľa § 3 písm. a) zákona č. 340/2012 Z.z., platiteľ úhrady (ďalej len „platiteľ“) je fyzická osoba, ktorá je evidovaná dodávateľom elektriny v evidencii odberateľov elektriny v domácnosti ako odberateľ elektriny v domácnosti v odbernom mieste, pre spotrebu v byte alebo v rodinnom dome.

Podľa § 6 ods. 1 veta prvá zákona č. 340/2012 Z.z., platiteľ podľa § 3 písm. a) platí úhradu 4,64 eura za každý aj začatý kalendárny mesiac.

Podľa § 7 ods. 1 a 2 zákona č. 340/2012 Z.z., povinnosť platiť úhradu vzniká od prvého dňa kalendárneho mesiaca nasledujúceho po kalendárnom mesiaci, v ktorom sa osoba stala platiteľom, a zaniká posledný deň kalendárneho mesiaca, v ktorom osoba prestala byť platiteľom. Úhrada sa platí mesačne; úhradu za príslušný kalendárny mesiac je platiteľ povinný zaplatiť do posledného dňa príslušného kalendárneho mesiaca.

Podľa § 10 ods. 1 až 3 zákona č. 340/2012 Z.z., platiteľ, ktorý nezaplatí úhradu podľa § 7, je v omeškaní so zaplatením úhrady. Ak vyberateľ úhrady zistí, že platiteľ je v omeškaní so zaplatením úhrady, je povinný ho písomne vyzvať do 60 dní od zistenia tejto skutočnosti na zaplatenie tejto úhrady a na zaplatenie poštových sadziieb súvisiacich s odoslaním výzvy na zaplatenie úhrady. Ak platiteľ podľa § 3 písm. a) nezaplatí úhradu a poštové sadzby v lehote do 30 dní od doručenia výzvy podľa odseku 2, platiteľ je povinný zaplatiť vyberateľovi úhrady aj pokutu 17 eur.

Podľa § 10 ods. 5 zákona č. 340/2012 Z.z., nárok na zaplatenie úhrady, s ktorou je platiteľ v omeškaní, pokuty podľa odsekov 3 a 4 a poštových sadziieb je povinný vyberateľ úhrady uplatniť na súde.

12. Vykonaným dokazovaním dospel súd k záveru, že uplatnený nárok vychádza zo spotrebiteľského vzťahu. Súd nevidí dôvod na odklon od právneho názoru vysloveného v rozhodnutiach Krajského súdu v Prešove sp. zn. 19Co 26/2022, 22Co 16/2022, 13Co 22/2022, 1Co 10/2022, 8Co 5/2022, 23Co 100/2017 a v plnom rozsahu na ne poukazuje.

13. Žalovaná vystupuje v pozícii faktického spotrebiteľa, pri ktorom základom plnenia je odber elektrického prúdu. Je nepochybné, že povinným subjektom je fyzická osoba, ktoré prijíma službu a právny vzťah nevzniká ex lege, ale na základe zloženej právnej skutočnosti, kde pristupuje k zákonnej povinnosti zložka existencie spotrebiteľskej zmluvy uzatvorenej s poskytovateľom služieb elektriny. Podľa názoru súdu ide o faktický spotrebiteľský vzťah, keďže výkladom a contrario, ak by absentovala spotrebiteľská zmluva o dodávke elektriny zakladajúca prezumpciu existencie prijímača, nevznikol by ani záväzok plniť.

14. Žalobca samotný svoj nárok preukazuje existenciou spotrebiteľskej zmluvy – prvotnej zmluvy o odbere elektriny. Ak teda tento „pridružený vzťah“ má byť nejakým spôsobom právne posúdený, musí byť posúdený v súlade s prvotnou zmluvou (o dodávke elektriny), od ktorej sa odvíja a ktorá spotrebiteľskou zmluvou nepochybne je. V tomto smere zákon zaraďuje pod režim spotrebiteľského práva nielen spory zo spotrebiteľských zmlúv, ale aj spory súvisiace so spotrebiteľskou zmluvou (porov. slovo súvisiaci so spotrebiteľskou zmluvou v § 290 CSP).

15. Povaha právnej veci má ďalej význam aj pri otázke prihladania na premlčanie aj bez návrhu (§ 54a OZ). Premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, od kedy sa právo mohlo uplatniť prvý raz. Súd teda skúmal, či žalobcom uplatnený nárok nie je premlčaný a dospel k nasledovnému záveru.

16. Žalovanej ako odberateľovi elektriny vznikla povinnosť platiť úhrady za služby poskytované žalobcom v oblasti rozhlasového vysielať a televízneho vysielať v zmysle zákona č. 340/2012 Z.z. vo výške 4,64 eur mesačne. V konaní nebolo sporné, že žalovaná má za obdobie od 1.11.2016 do 28.2.2019 nedoplatky na úhradách vo výške 32,48 eur.

17. Úhrada sa platí mesačne; úhradu za príslušný kalendárny mesiac je platiteľ povinný zaplatiť do posledného dňa príslušného kalendárneho mesiaca. Keďže žaloba bola podaná na súde dňa 17.3.2023, úhrady uplatnené pred februárom 2020 vrátane, keďže splatnosť úhrady za mesiac február 2020 nastala dňa 28.2.2020, sú premlčané. Premlčaný je teda uplatnený nárok v celom rozsahu, teda za obdobie od 1.11.2016 do 28.2.2019, a to výške 32,48 eur. Premlčacia doba vo vzťahu k poslednej uplatnenej úhrade za február 2019 splatnej 28.2.2019 uplynula dňa 1.3.2022 (premlčacia doba začala plynúť 1.3.2019).

18. Vo vzťahu k nároku na pokutu vo výške 17 eur a nákladov poštovného za výzvu vo výške 2,10 eur súd uvádza, že nárok na ich úhradu vznikol žalobcovi 30 dní po doručení výzvy dňa 17.7.2022. V tom čase boli všetky úhrady, na zaplatenie ktorých žalovaného vyzval, s poukazom na vyššie uvedené premlčané.

19. V tomto smere súd poukazuje na judikatúru cit: „Smluvní pokuta má, stejně jako úroky z prodlení a poplatky z prodlení, akcesorickou povahu. Znamená to, že bez existence hlavního (zajišťovaného) závazku nemůže platně vzniknout vedlejší (zajišťovací) závazek z dohody o smluvní pokutě. Zásadně platí, že při zániku hlavního závazku se nelze úspěšně domáhat smluvní pokuty. Jak již však bylo výše uvedeno, smluvní pokuta není na rozdíl od úroků z prodlení a poplatků z prodlení příslušenstvím pohledávky ani opěťujícím se plněním, ale samostatným majetkovým nárokem. Odborná literatura a rozhodovací praxe Nejvyššího soudu je zajedno v tom, že dojde-li ke zrušení smlouvy odstoupením (§ 48 obč. zák.), zaniká sice hlavní závazek (tj. práva a povinnosti vyplývající ze smlouvy), jakož i vedlejší závazek sloužící k jeho zajištění, nezaniká však nárok na smluvní pokutu, pokud vznikl ještě před odstoupením od smlouvy. V důsledku porušení smluvní povinnosti totiž vznikl mezi smluvními stranami nový - dosud neexistující a původní smlouvou bez dalšího nezaložený - právní vztah, který již nemá ve vztahu k zajištěnému závazku akcesorickou povahu a na jehož existenci nemá zánik zajištěného závazku vliv (srovnej Švestka, J., Spáčil, J., Škárková, M., Hulmák, M. a kol. Občanský zákoník II. Komentář. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2009, 1607 s., a rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 25. 6. 2003, sp. zn. 33 Odo 131/2003, publikovaný v Souboru pod č. C 2029). Jestliže zánik pohledávky nemá vliv na smluvní pokutu, na niž vzniklo právo v době před zánikem pohledávky, tím spíše musí platit, že úspěšné uplatnění námitky promlčení pohledávky nemůže mít vliv na smluvní pokutu, na niž vzniklo právo před promlčením pohledávky. Vzhledem k tomu, že smluvní pokuta, na kterou již právo vzniklo, je samostatným nárokem, nevylučuje promlčení práva zajištěného smluvní pokutou, jehož se dlužník dovolal, aby se věřitel úspěšně domohl přiznání smluvní pokuty vzniklé před promlčením zajištěného práva. Jinak je tomu ovšem se smluvní pokutou, na niž vzniklo právo po promlčení zajištěné pohledávky. Dojde-li k promlčení pohledávky z hlavního závazkového vztahu, stává se nevymahatelnou i smluvní pokuta z vedlejšího závazkového vztahu, na niž vzniklo právo po promlčení zajištěné pohledávky. Promlčená pohledávka i smluvní pokuta, na niž vzniklo právo po promlčení pohledávky, sice nezanikly a existují nadále, ovšem oslabené o nárok, a jsou soudně nevynutitelné. Ke shodnému závěru dospěl Nejvyšší soud v rozsudku ze dne 29. 4. 2008, sp. zn. 32 Cdo 2480/2007, v němž vyslovil, že po promlčení práva zajišťovaného smluvní pokutou nelze soudně přiznat právo na zaplacení smluvní pokuty za dobu po uplynutí promlčecí doby.“ S poukazem na uvedené žalobce nemá nárok ani na pokutu a úhradu spojenou s poštovním, nakoľko nárok na nich vznikol po premlčani pohľadávky, t.j. posledná úhrada za 1/2015 splatná 31.1.2015 bola premlčaná dňa 1.12.2018 a stali nevymáhateľnými.

20. So zreteľom na uvedené súd nárok žalobcu v celom rozsahu zamietol ako nedôvodný.

21. Podľa § 262 ods. 1 C.s.p., o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

Podľa § 255 ods. 1C.s.p., súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

22. O nároku na náhradu trov konania rozhodol súd podľa § 262 ods. 1 C.s.p. a § 255 ods. 1 C.s.p.. Žalovaný bol úspešný v celom rozsahu, preto mu vznikol nárok na náhradu trov konania, keďže mu však žiadne trovy nevznikli

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Prešov písomne v 2 vyhotoveniach. V odvolaní sa uvedie ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, uvedie sa spisová značka. Ďalej sa uvedie proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie musí byť podpísané. Rozsah v akom sa rozhodnutie napáda môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 364 CSP rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 ods. 1 CSP odvolanie možno odôvodniť len tým, že
a) neboli splnené procesné podmienky,

- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 2 CSP odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa § 365 ods. 3 CSP odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak žalovaný nespĺní povinnosť uloženú týmto rozsudkom, môže žalobca podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku.